

شناخت کوتاهی از اسلام

تهیه:

کانون پژوهش‌های علمی
دانشگاه اسلامی مدینه منوره

ترجمه:

عبدالله حیدری

چاپ اول ۱۴۲۰/۱۳۷۷هـ

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت های مفید

www.aqeedeh.com

www.nourtv.net

www.islamtxt.com

www.sadaislam.com

www.ahlesonnat.com

www.islamhouse.com

www.isl.org.uk

www.bidary.net

www.islamtape.com

www.tabesh.net

www.blestfamily.com

www.farsi.sunnionline.us

www.islamworldnews.com

www.sunni-news.net

www.islamage.com

www.mohtadeen.com

www.islamwebpedia.com

www.ijtehadat.com

www.islampp.com

www.islam411.com

www.videofarda.com

فهرست مطالب

۲	شناخت اسلام
۴	رسالت اسلام
۵	بخش نخست: ارکان ایمان
۵	رکن اول: ایمان به خدا
۵	رکن دوم: ایمان به فرشتگان
۶	رکن سوم: ایمان به کتب آسمانی
۶	رکن چهارم: ایمان به پیامبران
۷	رکن پنجم: ایمان به روز قیامت
۷	رکن ششم: ایمان به تقدیر
۸	بخش دوم: ارکان اسلام
۸	پایه اول: کلمه شهادت
۸	پایه دوم: نماز
۹	پایه سوم: زکات
۹	پایه چهارم: روزه
۹	پایه پنجم: حج
۱۱	بخش سوم: احسان
۱۲	سایر احکام اسلام
۱۳	عدالت اسلام
۱۴	جمع بندی

بسم الله الرحمن الرحيم

شناخت اسلام

اسلام گواهی دادن بر این امر است که معبود و مشکل گشای بر حقی جز خدای یگانه نیست و محمد رسول فرستاده اوست، این گواهی می‌بایستی با زبان و قلب و جوارح انجام گیرد، و معنای این گواهی آنقدر گسترده است که ایمان به ارکان ششگانه اعتقادی و عمل به ارکان پنجگانه عملی اسلام و نیز احسان را در بر می‌گیرد، که این عبارت از آخرین دین از ادیان الهی است که خداوند مهربان آنرا بر خاتم پیامبران حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم نازل فرموده است.

اسلام یگانه دین بر حقی است که خداوند جز این دین، دین دیگری از هیچ احدی نمی‌پذیرد.

خداوند این دین را بقدری سهل و آسان گردانیده که هیچ گونه سختی و مشقتی در آن نیست، چیزی بر پیروان آن فرض نگردانیده که نتوانند انجامش دهند و آنان را به چیزی مکلف نکرده که از عهده آن بر نیایند.

اسلام دینی است که پایه آن توحید، شعارش صداقت، معیارش عدالت، مسیرش حقیقت و روحش رحمت است، اسلام مکتب بزرگی است که انسانها را به هر آنچه در زندگی دنیوی و آخروی برایشان مفید باشد راهنمایی می‌کند و ازهر آنچه در دنیا و آخرت برایشان زیان آور باشد باز می‌دارد.

اسلام دینی است که خداوند بوسیله آن عقاید و اخلاق را صیقل می‌دهد، و دنیا و آخرت را بدان اصلاح می‌کند، و بوسیله آن در میان دل‌های پراکنده، و اندیشه‌های متضاد الفت و محبت می‌اندازد و آنها را از تاریکی‌های باطل می‌رهاند و به شاهراه حق و صراط مستقیم رهنمون می‌گردد.

اسلام مکتبی است که همه اصول و مبانی، احکام و قوانین و دستورات و برنامه هایش، محکم و استوار و خلل ناپذیر است جز به حق و راستی خبر نمی دهد، و جز به نیکی و عدالت حکم نمی کند، اعتقاداتش سالم و متین، عباداتش سازنده و رشک آفرین و اخلاقش برازنده و فخر آفرین است.

رسالت اسلام

مهمترین اهدافی را که اسلام جهت تحقق آن تلاش می‌کند می‌توان چنین برشمرد:

۱- آشناکردن انسانها به خالق و آفریدگارشان، به ذات لایزالی که همواره باقی خواهد بود، به اسمای نیکویش که همانم دیگری ندارد، و به صفات متعالی اش که بی نظیروبی مانند است، به افعال حکیمانه اش که در انجام آنها به هیچ شریک و همتایی محتاج نیست و به عبادت و حق بندگی اش که صرفاً او مستحق و لایق هر گونه پرستش و بندگی است.

۲- دعوت انسانها به سوی عبادت و پرستش ذات یکتای پروردگار، بدین صورت که تمامی آنچه را که خداوند متعال در کتاب مقدسش و سنت پیامبرش اعم از اوامر و نواهی که سعادت دنیا و آخرت انسانها در آن نهفته است بیان داشته مورد عمل قرار دهند.

۳- متوجه کردن انسانها به حقیقت زندگی، که این دنیا داری فانی است و زندگی حقیقی پس از مرگ شروع می‌شود و مراحل سعادت یا شقاوت انسان از قبر شروع شده تا هنگام برانگخته شدن بعد از مرگ، و سپس حساب و کتاب، که آنگاه مصیر هر کس مشخص خواهد شد و هر کس مطابق اعمالش یابه بهشت و یا به دوزخ خواهد رفت اگر خوب کرده خوبی می‌بیند و اگر بد کرده بدی.

بنابراین قواعد اساسی اسلام رامی‌توان چنین خلاصه کرد:

بخش نخست: ارکان ایمان

رکن اول: ایمان به خدا

که نقاط ذیل را در برمی گیرد .

ألف: ایمان به ربوبیت خداوند متعال، یعنی اقرار و باور به اینکه صرفاً ذات یگانه اوست که پروردگار و آفریدگار و صاحب اختیار، و متصرف در تمامی شئون مخلوقاتش است.

ب: ایمان به ألوهیت خداوند متعال، یعنی یقین و باور به اینکه إله و کارسازو لایق پرستش فقط ذات یگانه اوست و تمامی معبودات دیگر غیر از او، باطل هستند.

ج: ایمان به اسماء و صفات خداوند متعال، یعنی یقین و باور به اینکه او اسمای نیکو و صفات متعالی و کامل دارد که ویژه خود اوست.

رکن دوم: ایمان به فرشتگان

فرشتگان بندگان مکرمی هستند که خداوند حکیم آنان را آفریده است و آنان بی وقفه به عبادت پروردگار شان مشغولند، و گوش بفرمان او هستند، خالق حکیم آنان را به اعمال زیادی مکلف کرده است، از جمله آنها حضرت جبرئیل علیه السلام است که خداوند مأموریت وحی را به او سپرده است که وحی را از نزد خداوند می آورد و به هرکسی از انبیاء و رسولان علیهم السلام که خداوند بخواهد می رساند.

یکی دیگر از فرشتگان میکائیل علیه السلام است که خداوند او را مأمور باران و نباتات نموده است.

دیگری اسرافیل علیه السلام است که خداوند او را مأمور نفخ صور کرده است و این هنگامی است که به حکم پروردگار فرصت بی هوش شدن زندگان و سپس برانگیخته شدن همه مردگان فرارسده و دیگری ملک الموت است که مأمور قبض ارواح گردیده است.

رکن سوم: ایمان به کتب آسمانی

خداوند مهربان کتابهایی را بر پیامبرانش ﷺ نازل فرموده که مصدر هدایت و سعادت و تمامی خوبی‌ها است.

کتابهایی که ما در باره آن می‌دانیم عباتند از:

الف: تورات که خداوند آنرا بر موسی ﷺ نازل فرموده و این بزرگترین کتابی است که خداوند برای بنی اسرائیل نازل فرموده است.

ب: انجیل که خداوند آنرا بر عیسی ﷺ نازل فرموده است.

ج: زبور که خداوند آنرا به داود ﷺ داده است .

د: قرآن کریم که خداوند آنرا بر خاتم انبیاء حضرت محمد ﷺ نازل فرموده است.

از ویژگیهای قرآن این است که خداوند بوسیله آن بقیه کتب آسمانی را منسوخ کرده و خودش حفاظت آنرا به عهده گرفته، زیرا که این کاملترین و پایدارترین دستور زندگی به عنوان روشن‌ترین حجت و برهان الهی بر بندگان تا روز قیامت باقی خواهد ماند.

رکن چهارم: ایمان به پیامبران

خداوند متعال پیامبرانی را برای هدایت بندگان فرستاده است، که اولین آنها حضرت نوح ﷺ و آخرین شان حضرت محمد ﷺ است.

تمامی پیامبران علیهم الصلاه السلام بشمول حضرت عیسی بن مریم و حضرت عزیر انسانهایی هستند که آفریده شده‌اند، و هیچگونه خصوصیتی را از صفات و خصوصیات ربوبیت که ویژه پروردگار است دارا نیستند بلکه آنها صرفاً بندگان خدا هستند که خداوند آنان را بوسیله رسالت و نبوتش برگزیده و اعزاز بخشیده است.

و آنگاه خداوند سلسلهٔ ارسال پیامبران علیهم السلام را بوسیله رسالت حضرت محمد صلی الله علیه و آله ختم نموده و ایشان را به عنوان آخرین پیامبر بسوی همه انسانها فرستاده است که بعد از ایشان تا قیامت پیامبر دیگری نخواهد آمد.

رکن پنجم: ایمان به روز قیامت

روز قیامت یا روز رستاخیز بقدری بزرگ و هولناک است که نمی توان تصورش کرد آنروز پروگار قادر متعال همهٔ انسانها را از قبرهایشان زنده خواهد کرد تا اینکه برای همیشه زنده و

جاوید بمانند، یا در بهشت جاویدان و دار نعمتها، و یا در دوزخ رسوا کننده و دار ذلتها، ایمان به روز رستاخیز، ایمان به تمامی آن حقایقی است که انسان پس از مردن با آنها روبرو می گردد، مانند فتنهٔ قبر، نعمتها، عذاب و آنچه که بعد از آن رخ خواهد داد، مانند زنده شدن پس از مرگ، و جمع شدن در میدان محشر، و وزن و حساب اعمال و نهایتاً بهشت یا دوزخ.

رکن ششم: ایمان به تقدیر

تقدیر یا سرنوشت، ایمان و باور به این امر است که خداوند حکیم و توانا تمامی این کائنات را طبق برنامه معینی که خود با علم و حکمت خویش آنرا طراحی کرده آفریده است فلذا یکایک ذرات و حوادث این جهان را با علم ازلی اش می داند و در نزد او در لوح محفوظ نوشته است چون که او همه چیز را خواسته و دانسته آفریده بناءً این خبر با اراده و قدرت بی پایان او هیچ ذره ای در این جهان پدید نخواهد آمد، و هیچ برگی از درخت نخواهد افتاد.

بخش دوم: ارکان اسلام

اسلام بر پنج پایه استوار گردیده که انسان تابه این پنج پایه یا پنج رکن ایمان نیاورد و آنها را در عمل پیاده نکند مسلمان واقعی نخواهد گردید.

پایه اول: کلمه شهادت

یعنی گواهی دادن و ایمان و باور داشتن به اینکه جز خدای یگانه هیچ معبودی سزاوار پرستش نیست و محمد پیامبر و فرستاده او ست، این کلمه شهادت در واقع کلید اسلام است، و ستون فقراتی که تمام دین بر آن می ایستد. پس جزء اول کلمه شهادت اثبات این امر است که صرفاً یک ذات قادر توانایی بر حق است و لایق پرستش، و غیر او تمامی معبودان دیگر باطل و بی اختیارند. و در جزء دوم کلمه تلقین این درس است که پیامبر ﷺ را در هر آنچه خبر می دهد تصدیق کنیم، و از اوامرش اطاعت نمائیم، و از هر آنچه ما را باز داشته باز آئیم، و جز در پرتو شریعتش عبادت نکنیم.

پایه دوم: نماز

خداوند نماز را در شبانه روزی پنج مرتبه فرض گردانیده تا اینکه بنده و لو جزئی از حق پروردگارش را اداء نماید، و شکر نعمتهایش را بجای آورد، و تا اینکه بوسیله این نماز بتواند با پروردگارش رابطه بر قرار کند، با او راز و نیاز کند و او را بخواند و سر انجام تا اینکه این نماز بنده مسلمان را از گناهان و بدی ها باز دارد. از دیگر ثمرات نماز این است که ایمان را پالایش می دهد ثواب پاداش بی شماری جلب می کند، نماز گذار از نظر روحی و جسمی احساس راحت و آرامش می کند، و خلاصه اینکه نماز ضامن سعادت ابدی انسان است.

پایه سوم: زکات

زکات عبارت از مالی است که شخص مسلمان باید آنرا به افراد فقیر و مستحق و دیگر جهاتی که دادن زکات به آنان مشروع است بپردازد، البته زکات مانند نماز بر هر مسلمانی فرض نیست بلکه صرفاً بر آن عده از مسلمانان فرض گردیده که دارایی شان به حد معینی برسد و یکسال کامل از ملکیت آن بگذرد.

زکات را خداوند به این دلیل فرض گردانیده تا اینکه مسلمان صاحب نعمت و دارایی، در دینش محکم گردد، در اخلاق و رفتارش رشد کند، و تا اینکه خداوند آفات و بلیات را بوسیله این صدقه از او و اموالش دفع نماید، و گناهان و تقصیراتش را ببخشد، و در عین حال کمک و دستگیری برای افراد فقیر و ناتوان جامعه باشد و آنانرا در شئون زندگی شان یاری کند.

با این وجود این مقدار مالی که خداوند به عنوان زکات بر مسلمانان فرض گردانیده نسبت به آنهمه مال و نعمت و آسایشی که خداوند به آنان داده بسیار ناچیز و اندک است.

پایه چهارم: روزه

روزه عبادتی است که خداوند در سالی یکماه بر مسلمانان فرض گردانیده و آن ماه مبارک رمضان ماه نهم قمری است، در این ماه همه مسلمین مکلفند، از صبح تا شب از خوردن، آشامیدن، و جماع کردن باز بایستند، که خداوند مهربان در عوض با فضل و احسان خودش ایمان شان را کامل می گرداند، از گناهان شان در گذر می کند، درجاتشان را بلند می نماید، علاوه بر این دیگر ثمرات ارزشمند دنیوی و اخروی نیز بسیار است که در ماه مبارک رمضان برای روزه داران حاصل می گردد.

پایه پنجم: حج

و آن عبارت از سفر برای زیارت خانه خداست که در زمان مخصوص و با شرایط مخصوص انجام می گیرد حج را خداوند بر هر مسلمانی که توانایی جسمی و مالی داشته

باشد یکمرتبه در عمر فرض گردانیده است، این فرصتی است که مسلمین جهان از هر سو برای پرستش پروردگار یگانه شان در بهترین و مقدس ترین سرزمین دور هم جمع شوند، و بدون آنکه فرقی میان رئیس و مرؤس و غنی و فقیر و سیاه و سفید وجود داشته باشد همگی بایک لباس به پیشگاه پروردگار شان می بایستند، از مهمترین ارکان حج وقوف عرفه، طواف کعبه مشرفه (قبله مسلمین جهان) و سعی بین صفا و مروه را می توان نام برد.

علاوه بر آن منافع بی شماری نیز در حج وجود دارد که از حد و حصر خارج است چه منافع دنیوی و چه اخروی.

بخش سوم: احسان

احسان این است که بنده مؤمن و مسلمان خدا را چنان پرستش کند که گویا او را می‌بیند، اگر او خدا را نمی‌بیند باور و یقین داشته باشد که خداوند حتماً او را می‌بیند یعنی بنده مسلمان باید در حین عبادت این احساس را در خود بوجود آورد. مسلماً زمانی این تصور و یقین در او بوجود خواهد آمد که به یکایک سنتهای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عمل نماید و از هر گونه مخالفتی بپرهیزد.

سایر احکام اسلام

همه آنچه که گذشت اسلام نامیده می‌شود، این را نیز باید دانست که اسلام زندگی پیروانش را اعم از فرد یا گروه به گونه ای تنظیم نموده، که سعادت دنیا و آخرت را برای شان تضمین می‌نماید، ازدواج را حلال گردانیده و بدان تشویق نموده است، و زنا و لواط و سایر زشتی ها را حرام کرده است، صله رحم و شفقت و مهربانی با فقراء و مساکین و دستگیری آنان را واجب گردانیده است، همچنین به هرگونه اخلاق نیکو ترغیب نموده و از هر گونه اخلاق زشت و ناپسند باز داشته است، روزی حلال را که از راه تجارت و کشاورزی و دیگر مشاغل سالم حاصل شود حلال گردانیده، و سود تجارت حرام و سایر معاملاتی را که در آن غش و فریب باشد حرام نموده است.

عدالت اسلام

اسلام همچنین تفاوت مردم در استقامت بر دین و رعایت حقوق دیگران را نیز در نظر داشته است، فلذا همچنین که عقوبات و تنبیهات باز دارنده ای برای یک سری خلاف ورزی های متعلق به دین و ذات ملکوتی اش مانند ردّت (بی دین شدن) و زنا و شراب خواری و غیره در نظر گرفته از سوی دیگر تنبیهاتی نیز برای تجاوزات و حق تلفی های مردم تعیین نموده است این حق تلفی چه در مال دیگران باشد، چه در آبرو و حیثیت آنان و چه درخون شان مانند آدم کشتن، دزدی کردن، تهمت زدن، کسی را کتک زدن، آزار دادن و مالش را غصب کردن، و غیره.

همه اینها عقوبات و تنبیهاتی است که نسبت به نوع جرم و گناه، بسیار مناسب است به گونه ای که حق هیچکدام از دو طرف ضایع نمی شود.

اسلام همچنین رابطه حاکم با محکومین را نیز تنظیم نموده است، در صورتی که گناهی در اطاعت از حاکم نباشد اطاعت او را بر محکوم واجب گردانیده است، و شورش و سرکشی علیه حاکم را حرام گردانیده است، زیرا که این گونه برخوردها معمولاً مفاسد زیادی را در پی دارد.

جمع بندی

با این جمع بندی مطلب را بپایان می‌بریم که:

أولاً: اسلام برای سعادت انسانها آمده است، لذا می‌خواهد که انسان جهت ایجاد رابطه سالم میان خود و پروردگارش و فرمانبرداری از خالق یکتا آنگونه که دستور داده تلاش کند، و همچنین رابطه اش را در تماس شئون زندگی با هموعان خویش مستحکم گرداند.

ثانیاً: هیچ خیر و نیکی ای نیست که اسلام بدان امر نکرده و ترغیب ننموده باشد و هیچ بدی و رذالتی نیست که اسلام از آن نهی نکرده و امت را از آن باز نداشته باشد، چه در عقاید و احکام، چه در معاملات و اخلاق و چه در هر بخش از زندگی، که این خود بر کمال و حسن این دین جهان شمول دلالت روشن دارد.

به امید سعادت و کامیابی همه مسلمین در سراسر گیتی.